

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề có 03 trang)

Họ, tên học sinh:.....

Lớp: Số báo danh:.....

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

Anh/ Chị hãy đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu bên dưới.

Nữ thần Mặt Trời và Mặt Trăng

Vua trên trời là Ngọc Hoàng có hai con gái đẹp. Ngọc Hoàng yêu quý hai nàng lắm nên cho các nàng hàng ngày luân phiên nhau đi xem xét mọi việc của hạ giới để báo lại cho nhà Trời. Cô gái đầu tên là Mặt Trời được ngời kiêu hoa có bốn người khiêng. Bốn người này chia làm hai tốp: một tốp già và một tốp trẻ. Tốp các cụ già khiêng kiệu luôn luôn lo làm tròn phận sự, chăm chỉ vào công việc nên cô Mặt Trời thường đi một vòng rất nhanh. Còn tốp trẻ bảnh tưng la cà nên những lần được phân công khiêng kiệu thường về muộn. Vì thế, mỗi lần Mặt Trời đi với tốp trẻ thì ngày dài, và đi với tốp già thì ngày lại ngắn.

Mặt Trăng là cô em tính tình nóng nảy còn hơn cả cô chị. Sức nóng của cô đã làm hại cho người và muôn vật khá nhiều. Ấy thế mà cô vẫn cứ chông lòn, đi đâu cũng sà vào khiến cho nhân dân vô cùng kinh hãi. Trần gian khổ sở vì cô Mặt Trăng, họ đã kêu ca rất nhiều, tiếng thán lên Thượng giới khiến cho bà mẹ đã định lấy tro mà bôi lên mặt cô để giảm bớt sức nóng đi. Nhưng Ngọc Hoàng chiều con, nên không để cho vợ làm việc ấy.

Bấy giờ ở dưới trần có một chàng trai tên là Quải. Quải là con mồ côi nhưng lại có một thân thể cực kỳ to lớn và sức khỏe tuyệt vời. Trước những hành động tai ác của cô Mặt Trăng, Quải quyết tâm trị cho một mẻ. Anh ta đón đường cô Trăng trên một đỉnh núi cao và trử sẵn một đống cát thật lớn. Hôm ấy, cô Mặt Trăng vẫn quen thói cũ vừa đi vừa sà xuống để nhìn muôn vật, Quải chờ cho cô ta đến gần rồi bất thành lình bốc cát ném túi bụi vào mắt, vào mặt mũi cô. Cô Trăng đang rong chơi, bị tấn công đột ngột, nhắm mắt lại nhưng đất đã dính đầy mặt và chui cả vào trong mắt. Cô ta hốt hoảng vội vụt bay lên cao, lảng ra xa chỗ Quải đứng.

Từ đó trở đi cô không dám sà xuống gần mặt đất nữa. Mặt mũi cô bị cát dính chặt nên không còn sáng được như xưa. Sau này tính tình của cô trở nên dịu dàng, hiền lành hơn, ở dưới trần ai cũng thích. Người ta nói mỗi lần cô ngoảnh mặt xuống nhân gian thì lúc đó là trăng rằm, cô quay lưng tức là ba mươi, mừng một, còn cô trở sang trái, sang phải tức là thời kỳ trăng hạ huyền hoặc thượng huyền. Còn những khi trăng quầng, ấy là lúc cát bụi trát mặt bị gió thổi bay tung ra.

Lại nói chuyện chồng của hai nữ thần này. Đó là một con gấu rất to khỏe. Không rõ gấu từ đâu đến và Ngọc Hoàng đã gả các cô con gái của mình cho gấu từ bao giờ. Chỉ biết rằng gấu rất hay ghen nên theo dõi sự đi lại của hai vợ mình rất chặt chẽ. Thỉnh thoảng, gấu lại đòi chung tình với một người. Lúc đó là lúc ở dưới trần gian thường gọi là nhật thực hay nguyệt thực. Gặp những ngày này, nhân gian lại phải đánh chiêng, đánh trống rầm rĩ để cho gấu sợ mà lui ra mau. Vì gấu làm như vậy thì có hại cho mùa màng và các nữ thần này cũng vì vậy mà xao nhãng công việc.

(Theo Viện Văn học, Tuyển tập văn học dân gian Việt Nam, tập 1 : Thần thoại – truyền thuyết, NXB Giáo dục, 1999)

Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1. Văn bản trên thuộc thể loại nào?

- A. Truyền thuyết
- B. Cổ tích
- C. Thần thoại
- D. Ngụ ngôn

Câu 2. Nhân vật chính trong câu chuyện trên là ai?

- A. Ông Trời, bà Trời.
- B. Nữ thần Mặt Trời, Mặt Trăng.
- C. Những người khiêng kiệu.
- D. Nhân vật Quái

Câu 3. Nữ thần Mặt Trăng ban đầu được miêu tả như thế nào?

- A. Là nữ thần giỏi giang.
- B. Là nữ thần có tính tình nóng nảy.
- C. Là nữ thần có tính tình dịu dàng.
- D. Là nữ thần có bản tính la cà.

Câu 4. Vì sao nữ thần Mặt Trăng không dám sà xuống gần mặt đất nữa?

- A. Vì sợ Ngọc Hoàng.
- B. Vì không thích xuống trần gian nữa.
- C. Vì hành động tai ác nên bị Quái trừng trị
- D. Vì tính tình nóng nảy, hay quên, không làm tốt nhiệm vụ Trời giao

Câu 5. Truyện thể hiện khát vọng gì của con người thời xưa?

- A. Khát vọng chinh phục thế giới tự nhiên.
- B. Khát vọng lí giải các hiện tượng trong thế giới tự nhiên.
- C. Khát vọng có được thành công trong cuộc sống
- D. Khát vọng chiến thắng trong tất cả các cuộc thi.

Câu 6. Chi tiết “*Cô gái đầu tên là Mặt Trời được ngồi kiệu hoa có bốn người khiêng. Bốn người này chia làm hai tốp: một tốp già và một tốp trẻ. Tốp các cụ già khiêng kiệu luôn luôn lo làm tròn phận sự, chăm chỉ vào công việc nên cô Mặt Trời thường đi một vòng rất nhanh*” thể hiện ý nghĩa nào sau đây:

- A. Ngợi ca tinh thần bất khuất, nỗ lực vượt qua khó khăn để đạt được mục đích của con người
- B. Ngợi ca sự cần cù, chăm chỉ, có trách nhiệm trong công việc.
- C. Ngợi ca tình yêu cuộc sống ở trần gian.
- D. Ngợi ca tinh thần hi sinh.

Trả lời các câu hỏi sau:

Câu 7. Hãy chỉ ra từ ngữ chỉ yếu tố không gian thời gian và nhận xét thời gian không gian trong truyện. (1.0 điểm)

Câu 8. Nhận xét chi tiết “*Trước những hành động tai ác của cô Mặt Trăng, Quải quyết tâm trị cho một mẻ. Anh ta đón đường cô Trăng trên một đỉnh núi cao và trờ sẵn một đống cát thật lớn. Hôm ấy, cô Mặt Trăng vẫn quen thói cũ vừa đi vừa sà xuống để nhìn muôn vật, Quải chờ cho cô ta đến gần rồi bất thành lình bốc cát ném túi bụi vào mắt, vào mặt mũi cô.*”, theo em lược bỏ chi tiết này được không? Vì sao? (1.0 điểm)

Câu 9. Qua văn bản trên, em rút ra được bài học gì? (1.0 điểm)

PHẦN II. VIẾT (4.0 điểm)

Anh/ chị hãy viết bài luận phân tích, đánh giá nội dung và hình thức nghệ thuật của văn bản *Nữ thần Mặt Trời và Mặt Trăng* được trích ở phần *Đọc – Hiểu* trên.

-----Hết-----

Học sinh không dùng tài liệu; Giám thị không giải thích gì thêm.